

Партияның I Құрылтай Съезінің
2022 жылғы «03» желтоқсандағы
қаулысымен
БЕКІТІЛДІ

2023 жылғы 06 ақпандағы
партияның кезектен тыс II Съезінде
өзгерістер мен толықтырулар енгізілді

Партияның кезектен тыс III Съезінде
2023 жылғы 29 шілдедегі
қаулысымен
БЕКІТІЛДІ
(жаңа редакцияда)

«Respublica» партиясы» қоғамдық бірлестігінің ЖАРҒЫСЫ

(жаңа редакция)

1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1.1. «Respublica» партиясы» қоғамдық бірлестігі (бұдан әрі – партия) мемлекеттік биліктің, жергілікті өзін-өзі басқарудың өкілді және атқарушы органдарында азаматтардың, түрлі әлеуметтік топтардың мүддесін білдіру және оларды қалыптастыруға қатысу мақсатында олардың саяси еркін білдіретін Қазақстан Республикасы азаматтарының ерікті бірлестігі табылады.

1.2. Партияның толық атауы:

мемлекеттік тілде:

«Respublica» партиясы» қоғамдық бірлестігі;

орыс тілінде:

общественное объединение «Партия «Respublica»;

ағылшын тілінде: «Respublica» party» public union.

Партияның қысқартылған атауы:

мемлекеттік тілде: «Respublica» партиясы;

орыс тілінде: партия «Respublica»;

ағылшын тілінде: «Respublica» party.

1.3. Партия Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес құрылады.

1.4. Партияның және оның құрылымдық бөлімшелерінің (филиалдарының) басшы органдары Қазақстан Республикасының аумағында болады.

1.5. Партия өз қызметін Қазақстан Республикасының Конституциясына, «Саяси партиялар туралы» Қазақстан Республикасының Заңына және Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілеріне, партияның Жарғысы мен Бағдарламасына сәйкес Қазақстан Республикасының бүкіл аумағында жүзеге асырады.

1.6. Партия заңды тұлға болып табылады, меншік құқығында оқшауланған мүлкі бар, өз міндеттемелері бойынша осы мүлікпен жауап береді, өз атынан мүліктік және жеке мүліктік емес құқықтар мен міндеттерді иеленіп, жүзеге асыра алады, сотта талапкер және жауапкер бола алады.

1.7. Партияның құқықтық қабілеттілігі оның мемлекеттік тіркеуден өткен сәтінен басталып және оны тарату аяқталған сәтте тоқтатылады.

1.8. Партияның дербес балансы, банктерде есеп айырысу және басқа да шоттары, өз атауы мемлекеттік және орыс тілдерінде жазылған мөрі, мөртаңбалары мен бланкілері бар.

1.9. Партияның Орталық аппаратының орналасқан жері: Қазақстан Республикасы, 010000, Астана қаласы, «Есіл» ауданы, Мәңгілік Ел даңғылы, 33/1.

2. ПАРТИЯ ҚЫЗМЕТІНІҢ МӘНІ, МАҚСАТТАРЫ, МІНДЕТТЕРІ, ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

2.1. Партия қызметінің мәні:

2.1.1. қоғамның саяси өміріне қатысу;

2.1.2. партияның бағдарламалық мақсаттары мен міндеттерін жүзеге асыру;

2.1.3. заң шығару қызметіне қатысу;

2.1.4. партияның жарғылық мақсаттары мен міндеттеріне қол жеткізу үшін Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін өзге де қызметті жүзеге асыру.

2.2. Партияның негізгі мақсаты саяси доктриналарды әзірлеу, сайлауға қатысу, мемлекеттік билік органдарына сайланған өз өкілдері арқылы, депутаттық фракциялар арқылы, қоғамдық пікірге ықпал ету арқылы саяси ерікті тұжырымдау жолымен елдің саяси процестерінде жарғылық, бағдарламалық міндеттерді іске асыру болып табылады.

2.3. Өз мақсаттарына қол жеткізу үшін партия келесі міндеттерді шешеді:

2.3.1. партияның бағдарламалық және жарғылық мақсаттары мен міндеттерін іске асырады, өз қызметі туралы ақпаратты таратады;

2.3.2. мемлекеттік билік және жергілікті өзін-өзі басқару органдарына, сондай-ақ өзге де алқалы органдар мен қоғамдық кеңестерге саяси көшбасшыларды, партия мүшелерін даярлауды, қолдауды және ұсынуды жүзеге асырады;

2.3.3. Қазақстан Республикасы азаматтарының мүдделерін, қажеттіліктері мен көңіл-күйлерін талдайды және жинақтайды, халық көпшілігінің мүдделерін ескере отырып, заңдар мен өзге де нормативтік құқықтық актілердің жобаларына ұсыныстар түрінде оларды шешу жолдарын табады және ұсынады;

2.3.4. Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес сайлауға және республикалық референдумдарға белсенді қатысады;

2.3.5. мемлекеттік билік және жергілікті өзін-өзі басқару органдарында партия мен оның мүшелерінің, азаматтардың және түрлі әлеуметтік топтардың мүдделерін білдіреді;

2.3.6. партияның Бағдарламасына сәйкес саяси және әлеуметтік-экономикалық реформаларды жүргізуге қатысады;

2.3.7. сайланбалы лауазымдарға ұсыну үшін партиялық кадрлық резервті құрайды және дайындайды, кадрларды, партия белсенділерін және партия мүшелерін оқытуды жүргізеді;

2.3.8. қоғамдағы саяси және құқықтық мәдениеттің қалыптасуына ықпал етеді;

2.3.9. билік органдарының қызметіне қоғамдық бақылауды жүзеге асырады;

2.3.10. азаматтардың сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне төзбеушілік көзқарасын қалыптастыруға жәрдемдеседі;

2.3.11. шағын және орта кәсіпкерлікке, шаруа, фермер қожалықтарына қолдау көрсетеді;

2.3.12. әлеуметтік көрсетілетін қызметтердің, әлеуметтік қорғау мен және денсаулық сақтаудың тиімді жүйесін дамытуға жәрдемдеседі;

2.3.13. білім мен ғылымды дамытуға жәрдемдеседі;

2.3.14. ұлттық мәдениет пен өнерді, қазақстандық патриотизмді дамытуға жәрдемдеседі;

2.3.15. қоғамда ұлтаралық және конфессияаралық келісімді нығайтуға жәрдемдеседі;

2.3.16. заң жобаларын жалпыхалықтық талқылауға қатысады;

2.3.17. жастармен жұмыс жүргізеді, оларды жастар саясатын жүзеге асыруға тартады, партияның идеологиясын қолдайтын саяси белсенді азаматтардың жас буынын қалыптастыруға ықпал етеді;

2.3.18. қоғам мен мемлекет өмірінің әлеуметтік, экономикалық және өзге де салаларына жастардың кірігуіне жәрдемдеседі;

2.3.19. партияның белсенді мүшелерін көтермелейді.

2.4. Жарғыда және Бағдарламада айқындалған мақсаттар мен міндеттерді Қазақстан Республикасының заңнамасымен белгіленген тәртіпте жүзеге асыру үшін партия:

2.4.1. Қазақстан Республикасының Президенттігіне, Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісінің және мәслихаттарының депутаттығына, ауданның (облыстық маңызы бар қаланың), аудандық маңызы бар қалалардың, ауылдардың, кенттердің, ауылдық округтердің әкімдеріне кандидаттар ұсынуға; өз өкілдері арқылы мәслихаттарда Қазақстан Республикасы Парламенті Сенатының депутаттығына кандидатуралар ұсынуға;

2.4.2. праймериз – Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісінің, барлық деңгейдегі мәслихаттардың депутаттығына кандидаттар ұсынуға үміткерлерді алдын ала партияшілік іріктеуді (*бұдан әрі* – праймериз) жүргізуге;

2.4.3. мәслихат депутаттары – партия мүшелері арқылы Қазақстан Республикасы Парламенті Сенатының депутаттығына кандидатуралар ұсынуға, әкімшілік-аумақтық бірліктердің әкімдеріне және мемлекеттік билік органдарындағы өзге де сайланбалы лауазымдарға кандидатураларды талқылауға қатысуға, оларды тағайындау кезінде барлық деңгейдегі әкімдердің кандидатураларын мәслихаттармен келісу процесіне ықпал етуге, мәслихаттардағы партияның депутаттық фракциялары (топтары) арқылы тиісті әкімдерге сенімсіздік білдіруге бастамашылық жасауға;

2.4.4. Парламент Мәжілісінде депутаттық фракция және жергілікті өкілді органдарда партияның депутаттық фракцияларын (топтарын) құруға, Қазақстан Республикасы Парламентінің Сенатында депутаттық

топ құруға бастамашылық жасауға, Парламент Мәжілісіндегі депутаттық фракция арқылы Үкіметке және оның мүшелеріне сенімсіздік білдіруге бастамашылық жасауға;

2.4.5. Қазақстан Республикасында қызмет ететін саяси партиялармен және өзге де азаматтық қоғам институттарымен әріптес болуға, басқа елдердің саяси партияларымен байланыс пен қарым-қатынас орнатуға, тиісті келісімдер жасасуға, діни бірлестіктерді қоспағанда, халықаралық коммерциялық емес үкіметтік емес бірлестіктерге ұжымдық мүше ретінде кіруге;

2.4.6. өз қызметі жөнінде ақпарат таратуға және өз мақсаттары мен міндеттерін насихаттауға;

2.4.7. заңнамаға сәйкес бейбіт жиналыстар, митингілер, шерулер, ереуілдер мен демонстрациялар, басқа да қоғамдық-саяси акциялар мен іс-шараларды ұйымдастыруға және өткізуге;

2.4.8. баспа және полиграфиялық қызметті жүзеге асыруға;

2.4.9. өз бұқаралық ақпарат құралдарын құруға;

2.4.10. партия съезінің шешімі бойынша ерікті негізде Қазақстан Республикасының басқа саяси партияларымен және қоғамдық бірлестіктерімен қауымдастықтарға (одақтарға) бірігуге;

2.4.11. кәсіпкерлік қызметті партияның Жарғылық мақсаттарына сәйкес келген жағдайда ғана жүзеге асыруға;

2.4.12. Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес қайырымдылық қызметін жүзеге асыруға;

2.4.13. «Саяси партиялар туралы» Қазақстан Республикасының Заңында және Қазақстан Республикасының өзге де заңнамалық актілерінде көзделген өзге де құқықтарды жүзеге асыруға құқылы.

2.5. Партия:

2.5.1. Қазақстан Республикасының Конституциясы мен заңнамасының талаптарын сақтауға;

2.5.2. әрбір азаматқа өзінің құқықтары мен мүдделерін қозғайтын партиялық құжаттармен, шешімдермен және ақпарат көздерімен танысуға мүмкіндікті қамтамасыз етуге;

2.5.3. тіркеуші органға тұрақты жұмыс істейтін партия органының орналасқан жерінің өзгергендігі және оның басшылары туралы деректерді Бизнес-сәйкестендіру нөмірлерінің ұлттық тізіліміне енгізілетін мәліметтер көлемінде хабарлауға;

2.5.4. мемлекеттік кіріс органдарына өзінің қаржылық қызметі туралы есепті Қазақстан Республикасының заңнамасымен белгіленген мерзімдерде және көлемде ұсынуға міндетті.

3. ПАРТИЯҒА МҮШЕЛІК

3.1. Партияға мүшелік – жеке, ерікті, тіркеуге алу түрінде.

3.2. Партия Жарғысы мен бағдарламалық құжаттарының талаптарын орындайтын, партия алдында тұрған мақсаттарға қол жеткізуге, міндеттерді жүзеге асыруға белсенді қатысатын, жасы он сегізге толған Қазақстан Республикасының азаматы партияға мүше бола алады.

Партияға қабылдау тәртібі мен шарттары партияның тиісті нормативтік актісімен реттеледі.

3.3. Партияға мүшелік басқа партияларға мүшелікпен үйлеспейді.

3.4. Партияға қабылдау партияның нормативтік актісінде бекітілген тәртіппен және шарттарда жазбаша өтініш негізінде жүзеге асырылады. Партияның нормативтік актілерінде партияға мүше болудың өзге де тәсілдері көзделуі мүмкін.

3.5. Партияға мүшелік тиісті партиялық құжатпен расталады.

3.6. Партияға мүшелік мынадай жағдайларда тоқтатылады:

3.6.1. жазбаша өтініш негізінде партиядан шығу;

3.6.2. азаматтығын жою, Қазақстан Республикасынан тысқары жерге тұрақты тұруға көшу;

3.6.3. әскери қызметке, арнайы мемлекеттік органдарға, құқық қорғау органдарына қабылдану, Конституциялық Сот, Жоғарғы Сот және басқа соттың төрағасы және судьясы, Орталық сайлау комиссиясының, Жоғары аудиторлық палатаның төрағасы және мүшесі болып тағайындалу (сайлану);

3.6.4. басқа партияға қосылу;

3.6.5. қайтыс болған, сондай-ақ азамат сот шешімі бойынша қайтыс болды деп жарияланған немесе әрекетке қабілетсіз деп танылған жағдайда;

3.6.6. партиядан шығарылу;

Партиядан шығару үшін негіздер:

1) қылмыстық құқық бұзушылықты жасағаны үшін соттың айыптау үкімінің заңды күшіне енуі;

2) партия беделін түсіретін әрекеттер (әрекетсіздігі) немесе партия мүддесіне зиян келтіретін басқа да әрекеттер (әрекетсіздігі);

3) партия Жарғысын, бағдарламалық құжаттарын, партия органдарының шешімдерін сақтамау.

3.7. Партия филиалының Өңірлік кеңесі немесе партияның Орталық кеңесі партияға мүшелікті тоқтату туралы шешімді қабылдайды.

Партия мүшелігін жоғалту Парламент Мәжілісі мен мәслихаттар депутатының, әкімнің және мемлекеттік билік органдарындағы және жергілікті өзін-өзі басқару органдарындағы өзге де сайланбалы лауазымдарды атқаратын, партиядан сайланған және ұсынылған адамның өкілеттігін тоқтату үшін негіз болып табылады.

3.8. Партия мүшесінің ішкі партиялық тәртіпті бұзғаны үшін оған ескерту, сөгіс, партиядан шығару сияқты партиялық жазалар қолданылуы мүмкін.

3.9. Партия филиалының Өңірлік кеңесі немесе партияның Орталық кеңесі партиялық жазаны қолдану туралы шешімді қабылдайды.

4. ПАРТИЯ МҮШЕЛЕРІН ЕСЕПКЕ АЛУ ТӘРТІБІ

4.1. Партия мүшелерін есепке алу партия филиалдарының статистикалық есептері бойынша жүзеге асырылады. Есепке алу нысандары және оларды жүргізу тәртібін партияның Орталық аппараты бекітеді. Партия мүшелерін есепке алу цифрлық қосымшалар мен компьютерлік бағдарламаларды пайдалана отырып, электрондық форматта жүзеге асырылуы мүмкін.

4.2. Партияның Орталық аппаратында филиалдардың статистикалық есептері негізінде партия мүшелерінің электрондық деректер базасы жүргізіледі.

4.3. Партия мүшелерін есепке алудың жағдайы, ұсынылатын деректердің дұрыстығы үшін жауапкершілік партия филиалдарының төрағаларына жүктеледі.

5. ПАРТИЯ МҮШЕЛЕРІНІҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

5.1. Партия мүшесінің:

5.1.1. партия мен партиялық ұйымдардың бағдарламалық және өзге де құжаттарын әзірлеуге қатысуға;

5.1.2. партияның және оның филиалдарының органдарын сайлауға және оларға сайлануға;

5.1.3. заңнамада белгіленген тәртіппен партиялық тізім бойынша немесе бірмандаттық аумақтық сайлау округі бойынша Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісінің және мәслихат депутаттығына кандидат болып партиямен ұсынылуына;

5.1.4. партияның қолдауымен заңнамада белгіленген тәртіппен Қазақстан Республикасының Президенттігіне, Қазақстан Республикасы Парламенті Сенатының депутаттығына және жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару органдарындағы өзге де сайланбалы лауазымдарға кандидат болып ұсынылуға;

5.1.5. өз пікірін еркін білдіруге, партия қызметінің мәселелерін талқылауға, ауызша немесе жазбаша түрде ұсыныстар енгізуге, кез келген партия органын, кез келген партия мүшесін сынауға;

5.1.6. партияның қорғауы мен қолдауын пайдалануға;

5.1.7. өзін қызықтыратын сұрақтар бойынша партияның кез келген органына өтінім жасауға және тиянақты жауап алуға;

5.1.8. партияның және оның сайланбалы органдарының қызметі туралы ақпарат алуға;

5.1.9. партиялық органдарға сайланған партия мүшелерін қайта сайлау туралы, заңнамаға сәйкес партиялық тізім бойынша сайланған депутаттарды кері шақырып алу туралы негізделген ұсыныстар енгізуге;

5.1.10. партияға жаңа мүшелерді тарту бойынша жұмыс жүргізуге;

5.1.11. партиядан шығу туралы мәселені өздігінен шешуге;

5.1.12. партиядан шығару туралы немесе оған партиялық жаза қолдану туралы шешім бойынша үш айдың ішінде партияның жоғарғы органына шағым жасауға;

5.1.13. Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларды қоспағанда, партия мүшелерінің ерікті негізде бастауыш партия ұйымдарына бірігуге құқығы бар.

5.2. Партия мүшесі:

5.2.1. осы Жарғының, партия Бағдарламасының, Партия мүшесінің әдеп кодексінің және партия қызметін реттейтін басқа да құжаттардың талаптарын сақтауға;

5.2.2. партияның жарғылық және бағдарламалық мақсаттарын, сайлауалды бағдарламаларын түсіндіруге және қорғауға;

5.2.3. партия органдарының шешімдерін орындауға міндетті.

Мемлекеттік қызметте жұмыс істейтін партия мүшелері өздерінің лауазымдық міндеттерін орындау барысында партияның және оның органдарының шешімдерімен байланысты емес;

5.2.4. партия қызметіне жеке қатысуға, өз әрекеттерімен және қимылдарымен партияға тиесілігін дәлелдеуге және оның халық арасындағы беделі мен ықпалының артуына атсалысуға;

5.2.5. тұрғын орны ауысқан жағдайда партиялық есепке тұруға;

5.2.6. партияның рәміздеріне, сондай-ақ партия құжатына ұқыпты қарау және оны сақтауды қамтамасыз етуге;

5.2.7. партия жиналыстарына және өзге партиялық шараларға тұрақты қатысуға міндетті.

6. ПАРТИЯНЫҢ ҚҰРЫЛУЫ МЕН ҚЫЗМЕТ ПРИНЦИПТЕРІ, ОНЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ

6.1. Партия өз қызметін еріктілік, теңқұқылық, өзін-өзі басқару, заңдылық және жариялылық қағидаттарында құрайды.

6.2. Партияның миссиясы, идеясы мен құндылықтары партия Бағдарламасымен және партияның Даму стратегиясымен белгіленеді.

6.3. Партияның ұйымдық құрылымы заңнамаға сәйкес аумақтық қағидат бойынша құрылады.

6.4. Партияның өзінің құрылымдық бөлімшелері – Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес құрылатын филиалдары және бастауыш партия ұйымдары бар.

6.5. Партияның филиалдары барлық облыстарда, республикалық маңызы бар қалаларда және астанада құрылады.

6.6. Партияның филиалдары аумақтық әділет органдарында есептік тіркеуден өтеді.

6.7. Бастауыш партия ұйымдары партияның кемінде үш мүшесі болған кезде құрылады.

6.8. Бастауыш партия ұйымдары партия мүшелерінің тұратын жерінде, бастауыш партия ұйымдарын құруға Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерімен тыйым салынған ұйымдарды қоспағанда, түрлі ұйымдық-құқықтық нысандағы ұйымдарда құрылады.

6.9. Селолық округтер мен сайлау округтері немесе учаскелері шекараларында бастауыш партия ұйымдарын құруға жол беріледі.

6.10. Бастауыш партия ұйымының ішінде партиялық топтар құрылуы мүмкін.

6.11. Бастауыш партия ұйымдары тиісті партия филиалына бірігеді.

6.12. Партияның филиалдары мен бастауыш партия ұйымдары заңды тұлғалар болып табылмайды, өздері туралы Ережелер негізінде әрекет етеді, өз қызметінде партияның Жарғысы мен бағдарламалық құжаттарын, жоғары тұрған партия органдарының шешімдерін басшылыққа алады және оларға партия мүлкі беріледі.

6.13. Партияның құрылымдық бөлімшелері партияның стратегиялық бағдарын ұстанып және партияның ресми позициясына және құжаттарына қарсы шықпай, жоғары тұрған партия органдарының шешімдерін жүзеге асыру барысында алға қойылған міндеттерді орындау жолдарын дербес айқындайды.

6.14. Партия филиалдары бастауыш партия ұйымдарының және партия филиалының Өңірлік кеңестерінің ұсынысы бойынша партияның Орталық кеңесіне Қазақстан Республикасының Президенттігіне кандидат, Қазақстан Республикасы Парламенті мен мәслихаттарының депутаттығына кандидат ретінде кандидатуралар ұсынуға құқылы.

7. ПАРТИЯНЫҢ ӨКІЛДІ ОРГАНДАРДАҒЫ ҚЫЗМЕТІ

7.1. Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісінің және жергілікті өкілді органдардың депутаттары Парламент Мәжілісінде фракция және жергілікті өкілді органдарда депутаттық фракциялар (топтар) түрінде тиісінше партияның Орталық кеңесінің және партия филиалының Өңірлік кеңесінің шешімі бойынша партияның депутаттық бірлестіктерін құрайды.

7.2. Парламент Мәжілісінде депутаттық фракцияны, жергілікті өкілді органдарда депутаттық бірлестіктерді тіркеу Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады.

7.3. Депутаттың депутаттық бірлестіктің – Қазақстан Республикасы Парламентінің Мәжілісіндегі фракцияның және Қазақстан Республикасының жергілікті өкілді органдарындағы партия фракциясының (тобының) жұмысына қатысуы депутаттық бірлестіктер – фракциялар (топтар) туралы тиісті ережемен айқындалады.

7.4. Партия мен оның құрылымдық бөлімшелері депутаттық бірлестіктерге олардың жұмысына жәрдем көрсетуге міндетті.

7.5. Қазақстан Республикасы Парламентінің Мәжілісіндегі депутаттық фракция партия Төрағасының, Тең төрағаларының, партияның жоғары және басшы органдарының алдында жауапты болады; жергілікті өкілді органдардағы депутаттық бірлестіктер – тиісті деңгейдегі партия филиалдарының жоғары және басшы органдарының алдында жауапты болады және оларға есеп береді.

Парламент Мәжілісіндегі депутаттық фракция «Қазақстан Республикасының Парламенті және оның депутаттарының мәртебесі туралы» Конституциялық заңында көзделген жазалау шараларын Мәжіліс депутаттарына – фракция мүшелеріне қолдану туралы мәселеге, Үкіметке және оның мүшелеріне сенімсіздік білдіруге бастамашылық жасай алады.

7.6. Депутаттық бірлестіктердің – фракциялардың (топтардың) қызметін тоқтату Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады.

7.7. Өкілді органның депутаты болып сайланған партия мүшесінің міндеттері:

тиісті өкілді органдағы партияның депутаттық фракциясының (тобының) құрамына кіру;

депутаттық фракцияның (топтың) жұмысына тұрақты қатысу;

депутаттық фракцияның (топтың) шешімдерін орындау;

сайлаушылармен кездесулерде партия шешімдерін түсіндіріп, сөз сөйлеу;

партияның Орталық кеңесіне, тиісті партия филиалының Өңірлік кеңесіне депутаттық фракциядағы (топтағы) және сайлау округіндегі өзінің жұмысы туралы есеп беру;

өзі есепте тұрған тиісті құрылымдық бөлімшеге өзінің депутаттық қызметі туралы хабарлау;

азаматтарды жеке қабылдауларды жүргізу және олардың өтініштерін қарау.

8. ПАРТИЯ ОРГАНДАРЫ

8.1. Партия мен оның филиалдарының органдары:

8.1.1. Жоғары басшы органдар;

8.1.2. Басшы органдар;

8.1.3. Атқарушы органдар;

8.1.4. Бақылау-тексеру органы.

8.2. Жоғары басшы органдар.

8.2.1. Съезд партияның жоғары басшы органы болып табылады.

Партия съезі қажеттілігіне қарай, бірақ төрт жылда кемінде бір рет партия Төрағасының, Тең төрағасының бірінің немесе партияның Орталық кеңесінің шешімі бойынша шақырылады.

Партия съезі оның жұмысына партияның барлық филиалдарының өкілдері қатысқан кезде заңды болып саналады.

Партия съезіне делегаттар партия филиалдарының конференцияларында сайланады. Партия съезіне делегаттарды партия филиалдарының Өңірлік кеңестерінің отырыстарында, партия Төрағасының немесе Тең төрағасының бірінің шешімімен сайлауға жол беріледі.

Партия съезінің шешімдері съезге барлық партия филиалдарынан өкілдердің қатысуымен көпшілік дауыспен қабылданады.

Партияның кезектен тыс съезі партия Төрағасының, Тең төрағасының бірінің немесе партияның Орталық кеңесінің шешімімен шақырылуы мүмкін.

Партия съезінің отырыстары цифрлық технологияларды пайдалана отырып, партияның нормативтік құжаттарында айқындалатын тәртіппен онлайн форматта өткізілуі мүмкін.

8.2.2. Конференция партия филиалдарының жоғары басшы органы болып табылады.

Конференция қажеттілігіне қарай, бірақ екі жылда кемінде бір рет Өңірлік кеңестің, партия филиалы төрағасының шешімі бойынша немесе партияның Орталық аппаратының талабы бойынша шақырылады.

Партия филиалының конференциясы оның жұмысына делегаттардың жалпы санынан жартысынан астамы қатысқан кезде заңды болып саналады.

Партия филиалының конференциясына делегаттарды сайлау тәртібін партия филиалының Өңірлік кеңесі белгілейді.

Конференция шешімдері қатысып отырған делегаттардың көпшілік даусымен қабылданады.

8.2.3. Жиналыс бастауыш партия ұйымының жоғары органы болып табылады.

Жиналыс қажеттілігіне қарай, бірақ тоқсанына кемінде бір рет бастауыш партия ұйымы төрағасының шешімімен шақырылады және бастауыш партия ұйымы мүшелерінің жартысынан астамы қатысқан кезде заңды болады.

Жиналыстың шешімдері қатысып отырған бастауыш партия ұйымы мүшелерінің көпшілік даусымен қабылданады.

8.3. Басшы органдары.

8.3.1. Партияның Төрағасы немесе Тең төрағаларының бірі қажеттілігіне қарай, бірақ тоқсанына кемінде бір рет шақыратын партияның Орталық кеңесі партияның съездері арасында партияның басшы органы болып табылады.

Партияның Орталық кеңесінің отырысы, егер оған мүшелерінің жартысынан көбі қатысса, заңды болады.

Партияның Орталық кеңесінің шешімдері оның қатысып отырған мүшелерінің көпшілік даусымен қабылданады.

Партияның Орталық кеңесінің шешімдерін кеңес мүшелерінің арасында сауалнама жүргізу арқылы қабылдауға болады. Сауалнама электрондық түрде, оның ішінде мессенджерлер мен өзге де электрондық бағдарламаларды, қосымшаларды пайдалану арқылы жүргізілуі мүмкін.

Партияның Орталық кеңесінің өкілеттіктерінің мерзімі – 4 жыл.

8.3.2. Партия филиалының төрағасы қажет болған жағдайда, бірақ тоқсанына кемінде бір рет шақыратын партия филиалының өңірлік кеңесі конференциялардың арасында партия филиалының басшы органы болып табылады. Филиал төрағасы болмаған жағдайда, партия филиалының өңірлік кеңесін партия филиалының Өңірлік кеңесі мүшелерінің бірі немесе Төрағаның немесе Тең төрағасының бірінің тапсырмасы негізінде басқа адам шақырады.

Партия филиалының Өңірлік кеңесінің отырысы, егер оған мүшелерінің жартысынан астамы қатысса, заңды болады.

Партия филиалының Өңірлік кеңесінің шешімдері оған қатысып отырған мүшелерінің көпшілік даусымен қабылданады.

Партия филиалының Өңірлік кеңесінің шешімдерін кеңес мүшелерінің арасында сауалнама жүргізу арқылы қабылдауға болады. Сауалнама электрондық түрде, оның ішінде мессенджерлер мен өзге де электрондық бағдарламаларды, қосымшаларды пайдалану арқылы жүргізілуі мүмкін.

Партия филиалының Өңірлік кеңесінің өкілеттіктерінің мерзімі – 2 жыл.

8.4. Атқарушы органдар.

8.4.1. Партияның Орталық аппараты партияның атқарушы органы болып табылады.

8.4.2. Партия филиалының аппараты партия филиалының атқарушы органы болып табылады.

8.4.3. 50-ден астам мүшесі бар бастауыш партия ұйымының атқарушы органы бастауыш партия ұйымының кеңесі, ал қалған жағдайларда – бастауыш партия ұйымының төрағасы болып табылады.

Бастауыш партия ұйымы Кеңесінің отырыстары қажеттілігіне қарай, бірақ тоқсанына кемінде бір рет өткізіледі және оның мүшелерінің жартысынан астамы қатысқан кезде заңды болады.

Бастауыш партия ұйымы кеңесінің шешімдері оған қатысып отырған мүшелерінің көпшілік даусымен қабылданады.

Бастауыш партия ұйымы кеңесінің (төрағасының) өкілеттіктерінің мерзімі – 2 жыл.

8.5. Партияның Бақылау-тексеру комиссиясы партияның 4 жылға сайланатын жоғары бақылау органы – партияның бақылау-тексеру органы болып табылады.

Бақылау-тексеру комиссиясының отырыстары қажеттілігіне қарай, бірақ бір жылда кемінде бір рет өткізіледі және мүшелерінің жартысынан астамы қатысқан кезде заңды болады.

Партияның Бақылау-тексеру органының шешімдері қатысып отырған мүшелерінің көпшілік даусымен қабылданады және олардың орындалуы міндетті болып табылады.

8.6. Партияның, оның филиалдарының қызметін қамтамасыз ету үшін партияның Орталық аппараты және тиісті партия филиалдарының аппараттары құрылады.

8.7. Партия мен оның филиалдарының органдарының өкілеттіктері олардың жаңа құрамы сайланғанға дейін сақталады.

8.8. Партия Төрағасы, ал ол болмаған жағдайда партияның Тең төрағасы онымен келісім бойынша партия Съезінің және Орталық кеңесінің қаулыларына қол қояды.

8.9. Басшы және бақылау-тексеру органдарының шешімдері қаулымен ресімделеді.

8.10. Партия мен оның филиалдарының органдарының отырыстары онлайн форматта, оның ішінде бейнеконференцбайланысты пайдалана отырып өткізілуі мүмкін. Бұл ретте, дауыс беру қолды көтеру, мессенджерлер мен өзге де электрондық бағдарламаларды, қосымшаларды пайдалану электрондық дауыс беру жолымен немесе дауыс беру парағына қол қою арқылы жүргізілуі мүмкін.

9. ПАРТИЯНЫҢ ЖОҒАРЫ БАСШЫ, ЖОҒАРЫ ӨКІЛДІ ЖӘНЕ БАСШЫ ОРГАНДАРЫНЫҢ ӨКІЛЕТТІКТЕРІ

9.1. Партия съезі партия қызметінің барлық мәселелерін шешуге құқылы.

9.2. Партия съезінің айрықша құзыретіне мыналар жатады:

9.2.1. Жарғыны, Бағдарламаны, Сайлауалды бағдарламаны, партияның даму Стратегиясын және партияның басқа да бағдарламалық құжаттарын қабылдау, оларға өзгерістер мен толықтырулар енгізу;

9.2.2. партияның Төрағасын, Тең төрағасын сайлау және лауазымнан босату;

9.2.3. партияның Орталық кеңесі мен бақылау-тексеру комиссиясының мүшелерін сайлау, сондай-ақ мүшелерді олардың құрамынан шығару;

9.2.4. Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес партия мүшелерін:

1) Қазақстан Республикасының Президенттігіне;

2) партиялық тізім бойынша сайланатын Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісінің депутаттығына кандидат ретінде ұсыну, осы тізімді бекіту;

3) бірмандаттық аумақтық сайлау округі бойынша сайланатын Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісінің депутаттығына кандидаттар ретінде ұсыну;

9.2.5. партияның съездері арасындағы жұмыс туралы партияның Орталық кеңесінің есебін тыңдау;

9.2.6. съездер арасындағы партияның қаржы-шаруашылық қызметі туралы бақылау-тексеру комиссиясының есебін тыңдау;

9.2.7. партияның басқару органдарының құзыретін, ұйымдық құрылымын, оларды қалыптастыру және өкілеттіктерін тоқтату тәртібін айқындау;

9.2.8. бақылау-тексеру комиссиясы туралы Ережені бекіту;

9.2.9. партияны қайта ұйымдастыру және тарату туралы шешім қабылдау;

9.2.10. мүшелік партиялық жарналардың мөлшерін бекіту.

9.3. Партия Төрағасы – партияның Съезінде үш жыл мерзімге ашық дауыс беру арқылы сайланатын партиядағы жоғары басшы тұлға. Партияның Орталық кеңесі партия Төрағасын партияның Тең төрағалары қатарынан ұсынады. Көрсетілген мерзім өткеннен кейін партия төрағасының өкілеттіктері Съезд партияның жаңа төрағасын сайлаған сәтке дейін сақталады немесе Съезд оның өкілеттіктерін келесі мерзімге ұзартады. Партия төрағасының өкілеттігі партияға мүшелігі тоқтатылған, өкілеттігі өзінен ерікті түрде тасталған, съезд партия төрағасының өкілеттігін мерзімінен бұрын тоқтату туралы шешім қабылдаған жағдайларда мерзімінен бұрын тоқтатылады. Партия төрағасының өкілеттігі мерзімінен бұрын тоқтатылған жағдайда, партияның Орталық кеңесі партия төрағасының өкілеттігін партияның тең төрағаларының біріне съезд партия төрағасын сайлаған кезге дейінгі мерзімге жүктеу туралы шешім қабылдайды және оған партия атынан Орталық Кеңестің уәкілетті мүшесінің бірі қол қоятын тиісті сенімхат береді.

Партия төрағасы:

9.3.1. партия қызметіне жалпы басшылықты жүзеге асырады;

9.3.2. партия съезін ашады және оған төрағалық етеді;

9.3.3. партияның Орталық кеңесінің жұмысына жетекшілік етеді және басқарады, олардың отырыстарына төрағалық етеді, лауазымы бойынша оның құрамына кіреді.

9.3.4. Партия төрағасы мынадай ұсыныстар енгізуге құқылы:

1) Қазақстан Республикасының Президенттігіне кандидатты, Қазақстан Республикасы Парламентінің депутаттығына кандидаттарды ұсыну бойынша;

2) партияның Орталық кеңесінің және партияның Бақылау-тексеру комиссиясының құрамына ұсынылатын кандидатуралар бойынша;

9.3.5. партия мүшелерінің арасынан партияның Орталық кеңесінің отырысында кандидатурасы келісілгеннен кейін партияның Орталық аппаратының басшысын тағайындайды;

9.3.6. Қазақстан Республикасы Парламентінің Мәжілісіндегі партияның депутаттық фракциясының жұмысын үйлестіреді;

9.3.7. партияның қоғамдағы беделі мен ықпалының өсуін қамтамасыз ету, партия қатарын және партияшілік тәртіпті нығайту, партияның кадрлық саясатын жетілдіру жөнінде шаралар қабылдайды;

9.3.8. партия филиалдарының төрағаларын тыңдайды, қажет болған жағдайда, олардың партия органдарында атқаратын лауазымдарына сәйкестігі туралы мәселені шешеді;

9.3.9. партия органдарының құрылымын жетілдіру жөнінде шешімдер қабылдайды;

9.3.10. сенімхатсыз партия атынан сөз сөйлейді және ел ішінде де, шетелде де үшінші тұлғалармен, оның ішінде мемлекеттік органдармен, қоғамдық бірлестіктермен және басқа да партиялармен қатынастарда оның мүдделерін білдіреді;

9.3.11. партия органдарының лауазымды тұлғаларына үшінші тұлғалармен, оның ішінде сот және өзге де органдармен қатынастарда партияның мүдделерін білдіру құқығына сенімхаттар береді;

9.3.12. Қазақстан Республикасы Парламентінің Мәжілісіндегі депутаттық фракцияға фракция басшысының кандидатурасын ұсынады;

9.3.13. Съезд, партияның Орталық кеңесі қабылданған қаулыларға және көрсетілген партия органдары қабылдаған өзге де құжаттарға қол қояды;

9.3.14. партия Съезінің айрықша құзыретіне жатпайтын партия қызметінің барлық мәселелері бойынша шешімдер қабылдай алады, қаулылар шығарады, қаржылық және өзге де құжаттарға қол қояды, заңнамаға сәйкес партия органдары мен аппараттарының қызметкерлерін жұмысқа қабылдау және жұмыстан шығару құқығы бар;

9.3.15. егер олар заңдарға, партияның Жарғысы мен бағдарламалық құжаттарына, Съездің, партия Төрағасының, партияның Орталық кеңесінің шешімдеріне қайшы келсе, партия органдарының, Парламент Мәжілісіндегі депутаттық фракцияның шешімдерінің күшін жояды;

9.3.16. Парламент Мәжілісіндегі партияның депутаттық фракциясы арқылы Үкіметке және оның мүшелеріне сенімсіздік білдіру туралы мәселеге бастамашылық жасайды;

9.3.17. заңнамамен және партия Жарғысымен белгіленген өзге де құқықтарға ие.

9.4. Партияның төрағасы, тең төрағалары, партияның Орталық аппаратының басшысы, оның орынбасарлары лауазымы бойынша партияның Орталық кеңесінің құрамына кіреді. Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісінің депутаты болып сайланған партияның Орталық кеңесінің мүшесі депутаттың өкілеттік мерзімі аяқталғанға дейін партияның Орталық кеңесінің құрамында қалу құқығын сақтайды.

9.5. Партияның Теңтөрағасы – партияның Съезінде ашық дауыс беру арқылы сайланатын партиядағы жоғары лауазымды тұлға.

Партияның Орталық кеңесі партияның Теңтөрағасын ұсынады. Партия Теңтөрағасының өкілеттігі партияға мүшелігі тоқтатылған, өкілеттігін өзінен ерікті түрде алып тастаған, Съезд партия Теңтөрағасының өкілеттігін мерзімінен бұрын тоқтату туралы шешім қабылдаған жағдайларда мерзімінен бұрын тоқтатылады. Партия Төрағасы өз шешімімен партияның Теңтөрағасына немесе партия Орталық кеңесінің кез-келген мүшесіне өзінің келесі өкілеттіктерін жүктеуге құқылы:

9.5.1. партияның, сондай-ақ партияның қатысуымен құрылған немесе партия құрған ұйымдардың қызметіне жалпы басшылық жасау;

9.5.2. Қазақстан Республикасы Парламентінің Мәжілісіндегі фракция мен партия филиалдарының жұмысын үйлестіру;

9.5.3. партияның Орталық аппараты және партияның Орталық аппаратының құрылымдық бөлімшелері туралы, партияның бюджеті, партияның қаражаты мен мүлкін пайдалану тәртібі туралы ережелерді бекіту;

9.5.4. құрылымын, штаттық кестесін, еңбекақы төлеу жүйесін және партия қызметкерлерін материалдық көтермелеуді бекіту;

9.5.5. партиялық наградалармен марапаттау;

9.5.6. партия органдарының қызметкерлерін жұмысқа қабылдау, жұмыстан шығару, көтермелеу және оларға тәртіптік жаза қолдану.

9.5.7. партияның Орталық кеңесінің отырыстарына төрағалық ету және оның қаулыларына қол қою;

9.5.8. партия филиалдарының төрағаларын тыңдау және қажет болған жағдайда, партия Төрағасына олардың атқаратын лауазымдарына сәйкестігі туралы ұсыныстар енгізу;

9.5.9. партия жанындағы консультативтік-кеңесші органдарды құру, олардың құрамын және олар туралы Ережелерді бекіту;

9.5.10. партия Төрағасының келісімімен партияның шоғырландырылған бюджетін және партияның шоғырландырылған бюджетінің атқарылуы туралы есепті бекіту;

9.5.11. партия филиалдарының жылдық бюджеттерін (шығыстар сметаларын) және олардың атқарылуы туралы есептерді бекіту, сондай-ақ партияның қатысуымен құрылған немесе партия құрған ұйымдардың жылдық бюджеттерін және олардың орындалуы туралы есептерді бекіту;

9.5.12. партия филиалының тиісті Өңірлік кеңесінің ұсынуы бойынша партия мүшелерінің арасынан партия филиалының төрағасын лауазымға тағайындау немесе атқаратын лауазымнан босату;

9.5.13. партиялық органдардың лауазымды адамдарына үшінші тұлғалармен, оның ішінде сот және өзге де органдарда, сайлау науқанын дайындау және өткізу кезеңіне кеңесші дауыс беру құқығымен сайлау комиссияларында қарым-қатынаста партияның мүдделерін білдіру құқығымен, қаржылық және басқа да құжаттарға қол қою, тиісті бұйрықтар шығару құқығына сенімхат беру;

9.5.14. партияның Орталық кеңесі қабылдайтын шешімдерді қоспағанда, партия құрылтайшы (қатысушы) болып табылатын басқа заңды тұлғаларда құрылтайшының (қатысушының) құзыретіне жатқызылған мәселелер бойынша шешімдер қабылдау;

9.5.15. партия Төрағасының, Съездің және партияның Орталық кеңесінің айрықша құзыретіне жатқызылмаған өзге де функцияларды жүзеге асыру және осы Жарғыға сәйкес шешімдер қабылдау.

9.6. Партияның Орталық кеңесі:

съездер арасындағы кезеңде партияның жұмысын басқарады;

партия Съезі шешімдерінің орындалуын қамтамасыз етеді;

партия Съезінің шешімдерін орындау бойынша партия органдары қызметінің негізгі бағыттарын айқындайды;

ел өмірінің өзекті әлеуметтік-экономикалық және қоғамдық-саяси мәселелерін қарайды;

партияның сайлау науқандарына қатысуына байланысты мәселелерді қарайды;

Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісінің депутаттығына кандидаттардың партиялық тізіміне енгізілгендердің арасында депутаттық мандаттарды бөлу кезектілігін айқындайды және өзгертеді;

партиядағы басшылық лауазымдарға, оның ішінде партияның Төрағасы, Тең төрағасы, Орталық аппараттың басшысы және партия филиалы төрағасы лауазымдарына ұсынылатын кандидатураларды алдын ала келіседі;

партияның орталық органдары мен партия филиалының басшы органдары арасында келіспеушіліктер туындаған жағдайда түпкілікті шешім қабылдайды.

праймериздерді өткізу қағидаларын бекітеді;

партия атынан саяси мәлімдемелер мен өтініштерді қарайды және енгізеді;

қалыптасқан қоғамдық қатынастар бойынша партияның ұстанымын айқындайды;

партияның съездерін шақырады, олардың күн тәртібін қалыптастырады;

партияішілік пікірталастар өткізу туралы шешім қабылдайды, оларды өткізуді және қорытындылауды ұйымдастырады;

партия филиалдары төрағаларының, Мәжілістегі депутаттық фракция басшысы мен мүшелерінің, партия мүшелерінің – Қазақстан Республикасы Парламенті Сенаты депутаттарының есептерін тыңдайды;

қоғамдық қатынастар бойынша партияның ұстанымын білдіреді;

бірыңғай жалпыұлттық сайлау округінің аумағы бойынша Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісінің депутаттығына сайлау үшін партиялық тізімге енгізу үшін кандидатураларды, кейіннен оларды тиісті мәслихаттардың партиялық фракцияларына (топтарына) ұсыну үшін

Қазақстан Республикасы Парламенті Сенатының депутаттығына кандидаттарды ұсыну жөнінде ұсыныстар енгізеді;

Қазақстан Республикасының Конституциясына және Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне сәйкес партиядан сайланған Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісінің депутаттарын кері шақырып алуды жүзеге асырады;

Қазақстан Республикасы Парламентінің Мәжілісінде депутаттық фракция құрайды;

партияның және оның филиалдарының басшы органына, саяси мемлекеттік қызметшілер лауазымдарына, сондай-ақ жоғары немесе жергілікті өкілді органның депутаттығына кандидаттар ұсыну үшін партиялық кадр резервін қалыптастыру тәртібін айқындайды;

белгіленген тәртіппен жергілікті өкілді орган депутаттығына кандидаттардың партиялық тізіміне енгізу үшін филиалдың басшы органы ұсынатын кандидатураларды келіседі;

партиялық құжаттардың нысандарын және партияның, оның депутаттық бірлестіктерінің қызметіне қажетті ережелерді, моральдық көтермелеу атрибуттарының үлгілерін бекітеді;

наградтауға және құрметті атақ беруге кандидатураларды ұсынады, партиялық наградалармен наградтау тәртібін бекітеді;

Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісі депутаттарының партияға мүшелігін тоқтату мәселесін, сондай-ақ олардың қабылданған шешімге апелляциясын қарайды;

партиялық-саяси жұмыстың түрлі бағыттары бойынша комиссиялар мен жұмыс топтарын құруға құқылы;

партия Съезі қабылдайтын бағдарламалық құжаттарды қоспағанда, партия қызметінің әртүрлі бағыттары бойынша құжаттарды қабылдайды;

партияның заңды тұлғаларды құруы немесе партияның заңды тұлғаларға қатысуы, партия құрылтайшысы (қатысушысы) болып табылатын заңды тұлғаларды қайта ұйымдастыру немесе тарату туралы шешімдер қабылдайды;

партияның құрылымдық бөлімшелері туралы ережелерді бекітеді;

партия мүшесінің партияішілік тәртіпті бұзғаны үшін партиялық жаза қолдану тәртібін бекітеді;

Партия мүшесінің әдеп кодексін бекітеді;

Жарғыға және жоғары тұрған партия органдарының шешімдеріне сәйкес келмеген жағдайларда, төмен тұрған партия органдарының шешімдерінің күшін жояды;

партия Съезінің айрықша құзыретіне жатпайтын партия қызметінің басқа да мәселелерін шешеді.

9.7. Партия филиалының конференциясы:

партияның жоғары тұрған органдарының құзыретіне жатқызылған мәселелерді қоспағанда, партия филиалы қызметінің барлық мәселелерін шешеді;

партия филиалының Өңірлік кеңесінің есептерін тыңдайды;

партия филиалының Өңірлік кеңесінің мүшелерін сайлайды, қажет болған жағдайда, мүшелерді олардың құрамынан шығарады;

партия филиалының төрағасын екі жылдан аспайтын мерзімге сайлайды және атқаратын лауазымынан босатады. Партиялық конференцияның тиісті шешімін партия Төрағасы немесе Тең төрағаларының бірі не партияның Орталық кеңесі бекітеді. Бір адам филиалдың төрағасы лауазымын қатарынан үш мерзімнен артық атқара алмайды;

мәслихат депутаттары болып сайлау үшін тұлғаларды партиялық тізімге енгізеді;

мәслихат депутаттығына кандидаттардың партиялық тізімін ұсынады;

партиялық тізім және бірмандаттық аумақтық сайлау округтері бойынша сайланатын мәслихаттар депутаттығына кандидаттарды ұсынады;

әкімшілік-аумақтық бірліктердің әкімдеріне сайланатын кандидаттарды және жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару органдарында өзге де сайланбалы лауазымдарға ұсынады;

әкімшілік-аумақтық бірліктердің әкімдеріне ұсынылған кандидатураларды талқылауға қатысады.

Партия конференциясы партия съезіне делегаттарды сайлайды.

Партия филиалының конференциясы кейбір өкілеттіктерді партия филиалының тиісті Өңірлік кеңесіне беруге құқылы.

9.8. Партия филиалының Өңірлік кеңесі:

партия Съезінің, Төрағасының, Тең төрағасының, партияның Орталық кеңесінің, партия филиалының жоғары тұрған конференциясының шешімдерін іске асыру жөніндегі мәселелерді қарайды және шараларды айқындайды;

жоғары тұрған партия органдарының шешімдерін іске асыруды қамтамасыз етеді;

төмен тұрған партия органдарының қызметіне басшылықты жүзеге асырады, олардың есептерін тыңдайды;

жергілікті өкілді органдарда депутаттық фракциялар (топтар) құрады және олардың басшыларының кандидатураларын ұсынады;

мәслихат депутаттығына кандидаттардың партиялық тізіміне енгізілгендердің арасында депутаттық мандаттарды бөлу кезектілігін айқындайды және өзгертеді;

Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне сәйкес партиядан сайланған мәслихат депутаттарын кері шақырып алуды жүзеге асырады;

жергілікті өкілді органның депутаттығына кандидаттардың партиялық тізіміне белгіленген тәртіппен енгізу үшін ұсынылатын кандидатураларды партияның Орталық кеңесімен келіседі;

партия филиалының конференциясын шақырады және оның күн тәртібін қалыптастырады;

тиісті жергілікті өкілді органдардың депутаттық фракцияларының (топтарының) жұмысын үйлестіреді, оларға кіретін депутаттардың есептерін тыңдайды;

мәслихаттардағы партияның депутаттық фракциялары (топтары) арқылы әкімге сенімсіздік білдіру туралы мәселеге бастамашылық жасайды;

бастауыш партия ұйымдарын құру, қайта құрылымдау және олардың қызметін тоқтату туралы шешімдер қабылдайды;

әртүрлі деңгейдегі сайланбалы органдарға ұсынылатын кандидатуралар бойынша ұсыныстар енгізеді;

мәслихат депутаттарының партияға мүшелігін тоқтату мәселесін, сондай-ақ олардың қабылданған шешімге апелляциясын қарайды;

филиалдың жылдық бюджетінің (шығыстар сметасының) жобасын және филиал бюджетінің (шығыстар сметасының) атқарылуы туралы есепті алдын ала мақұлдайды;

партияның Жарғысына сәйкес келмеген жағдайда, төмен тұрған партия органдарының шешімдерінің күшін жояды;

партияның жоғары тұрған органдары мен оның филиалдарының құзыретіне жатпайтын басқа да мәселелерді шешеді.

9.9. Бастауыш партия ұйымының жиналысы:

жоғары тұрған партия органдарының шешімдерін талқылайды және орындау жөнінде шаралар қабылдайды;

бастауыш партия ұйымы қызметінің негізгі бағыттарын айқындайды және оның алдында тұрған міндеттерді орындау жөнінде шешімдер қабылдайды;

азаматтардың заңды мүдделерін қозғайтын қоғамдық-саяси, әлеуметтік-экономикалық және басқа да мәселелерді талқылайды және олар бойынша жоғары тұрған партия органдарына ұсыныстар енгізеді;

партия мүшелерін заңнамаға сәйкес Қазақстан Республикасының Президенттігіне кандидат, Қазақстан Республикасы Парламентінің, Қазақстан Республикасы мәслихаттарының депутаттығына кандидат және мемлекеттік билік органдарында және жергілікті өзін-өзі басқару органдарында өзге де сайланбалы лауазымдарға ұсыну үшін партия филиалдарына ұсынады;

бастауыш партия ұйымының төрағасын және оның орынбасарын, қажет болған жағдайда бастауыш партия ұйымының Кеңесін сайлайды;

партияға қабылдау, партияға мүшелікті тоқтату және партия мүшелеріне партиялық жаза қолдану туралы шешім қабылдайды;

партия конференциясына делегаттарды сайлайды.

Бастауыш партия ұйымының жиналысы, бастауыш партия ұйымының Кеңесі сайланған жағдайда, оған өзінің кейбір өкілеттіктерін беруге құқылы.

10. ПАРТИЯНЫҢ АТҚАРУШЫ ОРГАНДАРЫНЫҢ ӨКІЛЕТТІКТЕРІ

10.1. Атқарушы органдар партияның жоғары тұрған органдарының құзыретіне жатқызылған мәселелерді қоспағанда, олардың қызметінің барлық мәселелерін шешуге құқылы.

10.2. Партияның Орталық аппараты:

партияның құрылымдық бөлімшелері мен филиалдарының, бастауыш партия ұйымдары Кеңесінің (төрағаларының), сондай-ақ партияның қатысуымен құрылған немесе партия құрған ұйымдардың жұмысын үйлестіреді;

партия қызметін ақпараттық, талдамалық, идеологиялық, ұйымдастырушылық, құжаттамалық, құқықтық, материалдық-техникалық және өзге де қамтамасыз етуді жүзеге асырады;

партия Төрағасының, Тең төрағасының, партияның Орталық кеңесінің, партияның Орталық аппараты басшысының, сондай-ақ оның орынбасарларының, партияның жоғары тұрған органдарының және партияның Бақылау-тексеру комиссиясының шешімдері мен тапсырмаларының орындалуын қамтамасыз етеді, сондай-ақ олардың іске асырылуына бақылауды жүзеге асырады;

партия Төрағасының немесе Тең төрағасының тапсырмасы бойынша өзге де мәселелерді шешеді.

Партияның Төрағасы, ал ол болмаған жағдайда, Тең төрағасы партияның Орталық аппараты және партияның Орталық аппаратының құрылымдық бөлімшелері туралы ережелерді, құрылымын, штат кестесін, еңбекақы төлеу жүйесін бекітеді.

Партияның Орталық аппаратының басшысы қызметкерлерді жұмысқа қабылдауды, жұмыстан шығаруды, көтермелеуді және тәртіптік жаза қолдануды жүзеге асыра алады.

Партияның Орталық аппаратының қызметкерлеріне Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасы, Қазақстан Республикасының әлеуметтік қамсыздандыру және сақтандыру туралы заңнамасы қолданылады.

10.3. Партия филиалының аппараты:

партия филиалының қызметін ақпараттық, талдамалық, идеологиялық, ұйымдастырушылық, құжаттамалық, құқықтық, материалдық-техникалық және өзге де қамтамасыз етуді жүзеге асырады;

партия Төрағасының, Тең төрағасының, Орталық кеңесінің партияның Орталық аппараты басшысының, сондай-ақ оның орынбасарларының, партияның жоғары тұрған органдарының шешімдері мен тапсырмаларының орындалуын қамтамасыз етеді және олардың іске асырылуына бақылауды жүзеге асырады;

жарғылық құзыреті шегінде өзге де мәселелерді шешеді.

Партия Төрағасының, Тең төрағасының немесе партияның Орталық аппараты басшысының шешімі бойынша партия филиалы аппаратының қызметіне басшылықты партия филиалының төрағасы жүзеге асырады, ол:

партия филиалының конференциясын ашады және оған төрағалық етеді;

филиалдың Өңірлік кеңесінің жұмысын басқарады және басшылық етеді, олардың отырыстарына төрағалық етеді;

сайлау үшін партия филиалының Өңірлік кеңесі мүшелерінің кандидатураларын ұсынады;

партияға жаңа мүшелерді қабылдау бойынша жұмыс жүргізеді;

партия мүшелерін есепке алуды ұйымдастырады;

жарғылық құзыреті шегінде өзге де мәселелерді шешеді.

Партия Орталық аппаратының басшысы партия филиалдары аппараттарының құрылымын, штат кестесін, еңбекақы төлеу жүйесін айқындайды.

Қаржылық және басқа құжаттарға қол қою, партияның және оның мүшелерінің, партиялық органдарға жүгінген заңды және жеке тұлғалардың атқарушы, сот және басқа да органдарда заңды мүдделерін білдіру және қорғау құқығы партия филиалдарының төрағаларына сенімхат бойынша беріледі.

Партия филиалдары аппараттарының қызметкерлеріне Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасы, Қазақстан Республикасының әлеуметтік қамсыздандыру және сақтандыру туралы заңнамасы қолданылады.

10.3.1. Айрықша жағдайларда партия Төрағасы партияның Орталық кеңесімен келісілгеннен кейін партия филиалы конференциясында партия филиалының төрағасы болып сайлау мәселесін кейіннен қарай отырып, партия филиалы басшысының міндетін атқарушыны уақытша тағайындауға құқылы. Партияның Орталық кеңесі өз шешімімен партия филиалының төрағасын атқаратын лауазымынан босатуға құқылы.

10.3.2. Партия төрағасының партияға мүшеліктің тоқтатылуына, сондай-ақ партия филиалы басшысының партия тарапынан оған деген сенімін жоғалтуға негіз беретін кінәлі әрекеттер не әрекетсіздік жасауына байланысты партия филиалының төрағасын атқаратын лауазымынан босатуға құқығы бар. Бұл жағдайда партия филиалының төрағасы өз өкілеттігін мерзімінен бұрын тоқтатады.

10.4. Бастауыш партия ұйымының Кеңесі (төрағасы):

бастауыш партия ұйымы мен бастауыш партия ұйымы жиналысының қызметін ұйымдастырады және қамтамасыз етеді;

жоғары тұрған партия органдарының шешімдерінің орындалуын қамтамасыз етеді және олардың іске асырылуын бақылауды жүзеге асырады;

партияға жаңа мүшелерді қабылдау бойынша жұмыс жүргізеді;

партия мүшелерін есепке алуды ұйымдастырады;
жарғылық құзыреті шегінде өзге де мәселелерді шешеді.

11. ПАРТИЯНЫҢ БАҚЫЛАУ-ТЕКСЕРУ ОРГАНДАРЫН ҚАЛЫПТАСТЫРУ ТӘРТІБІ ЖӘНЕ ОЛАРДЫҢ ӨКІЛЕТТІКТЕРІ

11.1. Партияның бақылау-тексеру комиссиясы партияның Съезіне есеп беретін партияның бірыңғай қаржылық бақылау алқалы органы болып табылады.

11.2. Партия съезі партияның бақылау-тексеру комиссиясын оның төрағасын сайлаумен бірмезгілде үш жыл мерзімге сайлайды. Қажет болған жағдайда, Орталық кеңестің не партия Төрағасының бастамасы бойынша бақылау-тексеру комиссиясы мен оның төрағасын мерзімінен бұрын сайлауға жол беріледі.

11.3. Партияның бақылау-тексеру комиссиясы партия органдарының қаржылық және шаруашылық қызметіне бақылауды жүзеге асырады және заңнамаға, партияның Жарғысына және бақылау-тексеру комиссиясы туралы Ережеге сәйкес әрекет етеді.

11.4. Партияның бақылау-тексеру комиссиясының өз мүшелерінің арасында сауалнама жүргізу жолымен шешімдер қабылдауына жол беріледі. Сауалнама электрондық түрде, оның ішінде мессенджерлер мен өзге де электрондық бағдарламаларды, қосымшаларды пайдалану арқылы жүргізілуі мүмкін.

11.5. Партияның бақылау-тексеру комиссиясы өз қызметін жүзеге асыру үшін тәуелсіз сарапшыларды тарта алады.

12. ПАРТИЯНЫҢ ҚАРЖЫЛАНДЫРУ КӨЗДЕРІ ЖӘНЕ МЕНШІГІ

12.1. Партия қаражаты:

кіру және мүшелік партиялық жарналардан;

мемлекет алдындағы салық міндеттемелерінің орындалуына салықтық бақылауды қамтамасыз ететін орталық атқарушы орган белгілеген тәртіппен жүзеге асырылатын, Қазақстан Республикасының азаматтары мен мемлекеттік емес ұйымдарының қайырымалдықтарынан, егер бұл қайырымалдықтар құжатталған және олардың көзі көрсетілген болса;

кәсіпкерлік қызметтен түсетін кірістерден;

бюджет қаражатынан құралады.

Шет мемлекеттерден, шетелдік заңды тұлғалардан және халықаралық ұйымдардан;

шетелдіктер мен азаматтығы жоқ адамдардан;

шетелдіктер қатысатын заңды тұлғалардан;

мемлекеттік органдар мен мемлекеттік ұйымдардан;

діни бірлестіктер мен қайырымдылық ұйымдарынан;

анонимді қайырым берушілерден;

халықаралық немесе шетелдік үкіметтік емес ұйымдардан гранттар мен өзге де қаражат алатын Қазақстан Республикасының азаматтарынан немесе мемлекеттік емес ұйымдарынан қайырымалдықтар алуға жол берілмейді.

Қазақстан Республикасының заңнамасында айқындалатын тәртіппен партияның меншігінде осы Жарғыда көзделген қызметті материалдық қамтамасыз ету үшін қажетті мүлік, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасымен тыйым салынған объектілерді қоспағанда, партия қаражаты есебінен құрылған ұйымдар болуы мүмкін.

Партия филиалдары партияға тиесілі мүлікті пайдалануға құқылы және олардың басшылары оның сақталуына Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жауапты болады. Партияның және оның филиалдарының ақшасының, мүлкінің меншік иесі партия болып табылады.

Партияның қаржылық қаражаты мен өзге де мүлкі партия мүшелері арасында бөлінбейді және жарғылық мақсаттарға сәйкес жұмсалады.

Партия мүшелері партияның міндеттемелері бойынша, ал партия өз мүшелерінің міндеттемелері бойынша жауап бермейді.

Партия мүшелерінің партияның мүлкіне қатысты құқықтары жоқ.

12.2. Партия мүшелері партиялық жарналарды жыл сайын мынадай мөлшерде төлейді:

Еңбекке жарамды жастағы жұмыс істейтін азаматтар, өзін-өзі жұмыспен қамтығандар, студенттер - тиісті қаржы жылына арналған Қазақстан Республикасының республикалық бюджет туралы Заңында белгіленген бір айлық есептік көрсеткіш және партия мүшесінің қалауы бойынша одан да көп мөлшерде;

Зейнеткерлер, мүгедектер, жұмыссыздар, сондай-ақ бала күтімі бойынша демалыстағы тұлғалар мүшелік партиялық жарналарды төлеуден босатылады.

Мүшелік партиялық жарналарды төлеу және есепке алу партиялық жарналарды төлеу және есепке алу тәртібіне сәйкес жүзеге асырылады.

Партия мүшесі оның құрамынан шыққан кезде оның партияға мүшелігі тоқтатылғанға дейін жасаған жарналары қайтарылмайды.

12.3. Бақылау-тексеру комиссиялары белгіленген тәртіппен ақшалай қаражаттың түсуін, оның және партияның өзге де мүлкінің пайдаланылуын тексереді. Қажет болған жағдайда, тексеру нәтижелері партия органдарының қарауына енгізіледі.

Партияның қызметін қаржыландыруға бөлінетін бюджет қаражатының жұмсалуды бақылау Қазақстан Республикасының бюджет заңнамасында белгіленген тәртіппен жүзеге асырылады.

12.4. Партияның лауазымды тұлғалары партияның ақшалай қаражаты мен мүлкінің сақталуы мен мақсатқа сай пайдаланылуына жауапты болады.

12.5. Қаржы ресурстарын жинақтау және материалдық-техникалық базаны дамыту мақсатында партия заңнамада белгіленген тәртіппен жарғылық қызметті жүзеге асыру үшін:

кәсіпкерлік және шаруашылық қызметті жүзеге асыруға, шарттар жасасуға, Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынбаған мәмілелер жасауға;

белгіленген тәртіппен ғимараттарды, құрылыстарды, жабдықтарды, көлік құралдарын, өзге де мүлікті жалға алуға, жалға беруге;

несие алуға және несие қаражатын пайдалануға;

мәмілелер жасауға, шарттар жасасуға, өзіне міндеттемелер қабылдауға, өзге ұйымдардың сенімхаты бойынша әрекет етуге;

өз қызметін басқа тұлғалармен, оның ішінде заңды тұлға құрумен бірлесіп жүзеге асыруға;

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес сыртқы экономикалық қызметті жүзеге асыруға құқылы.

Қазақстан Республикасының азаматтары мен мемлекеттік емес ұйымдарының қайырымалдықтарынан, партияның мүлкін жалға беруден түсімдер, партияның кәсіпкерлік және шаруашылық қызметін жүзеге асырудан түскен кірістер партияның банктік шотына аударылады.

12.6. Партияның өз қаражатын белгіленген тәртіпте қайырымдылық мақсаттарға пайдалануына жол беріледі.

12.7. Азаматтар мен мемлекеттік емес ұйымдардың қайырымалдықтары, кіру, мүшелік жарналар және өзге де көздерден алынған ақша, сондай-ақ өзге де мүлік осы Жарғыда көзделген партияның мақсаттарына бөлінеді.

12.8. Партия және оның құрылымдық бөлімшелері Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес қаржылық жауаптылықта болады. Ақшалай және өзге де материалдық активтерді басқару саласындағы партияның және оның құрылымдық бөлімшелерінің (филиалдарының) қаржылық есептілігінің тәртібі Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес айқындалады.

12.9. Партияның жылдық қаржылық есебі жыл сайын республикалық баспасөз басылымдарында жарияланады.

13. ПАРТИЯНЫҢ БЕЙНЕЛЕМЕСІ

13.1. Партияның бейнелемесі ретінде өзінің туы, эмблемасы, белгісі бар.

13.2. Партияның эмблемасы мөрлерде, бланкілерде, партияға мүшелікті растайтын партиялық құжаттарда болуға міндетті.

13.3. Осы Жарғыға № 1-қосымшаға сәйкес партияның эмблемасы келесі түрде белгіленген:

эмблеманың ортасында ашық көк шрифтті латын әліпбиінің «Re» деген екі әрпі орналасқан;

13.4. Осы Жарғыға № 2-қосымшаға сәйкес партияның туы ашық көк түсті тікбұрышты мата болып табылады, ені мен ұзындығының арақатынасы – екіге бір және оның ортасында ақ түсті латын әріптерімен Respublica сөзі бейнеленген.

13.5. Осы Жарғыға № 3-қосымшаға сәйкес белгі партия эмблемасының бейнесі нысанында болады.

14. ПАРТИЯНЫҢ ЖАРҒЫСЫ МЕН БАҒДАРЛАМАСЫНА ӨЗГЕРІСТЕР МЕН ТОЛЫҚТЫРУЛАР ЕНГІЗУ

14.1. Партияның Жарғысы мен Бағдарламасына өзгерістер мен толықтыруларды партия съезінің қарауына енгізу туралы мәселені партияның Орталық кеңесі немесе партияның Төрағасы, Тең төрағасы немесе съезге қатысып отырған делегаттардың жалпы санының жартысынан астамының талабы бойынша енгізеді.

14.2. Съезд партияның Жарғысына қабылдаған өзгерістер мен толықтырулар мемлекеттік тіркеуге жатады.

15. ПАРТИЯНЫ ҚАЙТА ҰЙЫМДАСТЫРУ ЖӘНЕ ТАРАТУ ТӘРТІБІ

15.1. Партияны қайта ұйымдастыру (біріктіру, қосылу, бөлу, бөліп шығару, қайта құру) партия съезінің шешімі бойынша Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде және осы Жарғыда көзделген тәртіппен жүргізіледі.

Қайта ұйымдастырылғаннан кейін жаңадан құрылған партияны тіркеу Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен жүзеге асырылады.

15.2. Партия:

партия съезінің шешімі бойынша;

сот шешімі бойынша;

кемінде өңірлердің жартысын білдіретін оның мүшелерінің кемінде елу бір пайызының ұсынысы бойынша таратылуы мүмкін.

15.3. Партия съезі немесе сот тағайындайтын тарату комиссиясы партияны таратуды Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде көзделген тәртіппен жүргізеді.

15.4. Тарағаннан кейін қалған партияның мүлкі осы Жарғыда көзделген мақсаттарға жіберіледі.

15.5. Заңды тұлғалардың мемлекеттік тізіліміне тиісті жазба енгізілгеннен кейін партияны тарату аяқталды, ал партия өз қызметін тоқтатты деп есептеледі.

**«Respublica» партиясы» ҚБ
Төрағасы**

А. Қожаназаров

**«Respublica» партиясы» ҚБ Жарғысына
№ 1-қосымша**

Эмблема

The image shows the stylized blue letters 'Re' in a bold, sans-serif font. The 'R' is a solid blue block letter, and the 'e' is also a solid blue block letter, slightly smaller and positioned to the right of the 'R'. This graphic represents the party's emblem.

**«Respublica» партиясы» ҚБ Жарғысына
№ 2-қосымша**

Ту

Respublica

**«Respublica» партиясы» ҚБ Жарғысына
№ 3-қосымша**

Белгі

Re